

باید در نخستین سفر خاورمیانه‌ای خود وارد تل آویو شد

مباحث بسیار برای هیچ

زهره صفاری/نخستین سفر رئیس‌جمهور آمریکا به خاورمیانه گرچه با دستور کار مهمی از سوی کاخ سفید بزرگنمایی شد اما به باور کارشناسان نه تنها در معادلات منطقه‌ای تأثیر بسزایی نخواهد داشت که بسیاری آن را شکستی بزرگ در سیاست‌های جو بایدن می‌دانند و معتقدند، این سفر بدون نتیجه خاصی به پایان خواهد رسید. بایدن در روز تور خاورمیانه‌ای خود را با پرواز به سرزمین‌های اشغالی آغاز کرد و قرار است فردا در ادامه این سفر به جده رفته و ضمن دیدار با ملک سلمان ولیعهد جانشین محمد بن سلمان، در نشست شورای همکاری خلیج فارس نیز شرکت کند. براساس آنچه رسانه‌های آمریکایی درباره اهداف این سفر نوشته‌اند، مهم‌ترین مسائل خاورمیانه شامل موضوع هسته‌ای ایران، عادی‌سازی روابط عربستان و رژیم صهیونیستی و مسأله فلسطین، سرفصل‌های مذاکرات رئیس‌جمهور ایالات متحده در این سفر چندروزه را تشکیل می‌دهد اما از آنجا که به طور مثال با توجه به موضعگیری‌های ایران، جایگاه رژیم صهیونیستی نمی‌تواند بر سیاست آمریکا در قبال مسأله فلسطین تأثیری بگذارد یا روند آن را تغییر دهد به نظر می‌رسد این سرفصل‌گذاری‌های بیشتر جنبه تبلیغاتی داشته باشد.

شکست سیاست‌های بایدن

به باور کارشناسان نئوپوک تایمز گرچه جو بایدن ملاقات با مقامات رژیم صهیونیستی و سعودی‌ها را با جملاتی مانند «نخستین پرواز یک رئیس‌جمهور آمریکا از رژیم صهیونیستی تا جده» به عنوان یک حرکت سیاسی مهم در دوران خود یاد کرده است اما نگاهی به وعده‌ها و اظهارات او در کمیون انتخاباتی سال ۲۰۲۰ و «مطرد» خواندن «بن سلمان» به خاطر طراحی قتل فجیع «جمال خاشقچی»، روزنامه‌نگار منتقد سعودی، این اظهارات را بیش از یک افتخار، توجیه شکستی نشان می‌دهد که «بایدن» بواسطه سفر به عربستان متحمل خواهد شد. او حتی به «بن سلمان» این فرصت را می‌دهد تا با میزبانی از رئیس‌جمهور آمریکا، برای خود یک امتیاز بزرگ بگیرد. از سوی دیگر به نوشته «واشنگتن پست»، «بایدن» در سفر به عربستان حتی نمی‌تواند نسخه توافق ابراهیم را برای عادی‌سازی سعودی‌ها با رژیم صهیونیستی قطعی کند. «گورن» تحلیلگر سیاسی در این باره به «شینوا» گفت: «توافق عادی‌سازی روابط میان عربستان و رژیم صهیونیستی هدفی به مراتب دورتر از سفر «بایدن» به عربستان خواهد بود چراکه اختلافات گسترده‌ای میان قدرت‌های منطقه‌ای همچنان وجود دارد و آمریکا نمی‌تواند برای تغییر در اولویت منافع آنها افرار کند.» موضوع دیگری که معادلات «بایدن» در آن جواب نخواهد داد حل مناقشه فلسطین و رژیم صهیونیستی است. «جان‌اتان ریپوله»، رئیس بخش مطالعات سیاسی دانشگاه «پار-لیپان» در این باره معتقد است: «کاخ سفید درصدد است تا بین مناقشه را کنترل و مدیریت کند اما آمریکا در این میان بدون در نظر گرفتن اولویت طرف فلسطینی، سعی دارد طرح دوپولتی را پیاده کند. با این حال در عمل، شکاف داخلی احزاب فلسطینی که تلاش‌هایی برای حل آن در جریان است و بحران سیاسی تل آویو مذاکرات در این باره را بی‌ثمر خواهد کرد.»

کاخ سفید با بهانه کردن قیمت بالای گازوئیل، سعی در توجیه سفر بایدن به عربستان دارد. این در حالی است که سیاست‌های تحریمی آمریکا علیه ایران، ونزوئلا و روسیه عمده‌ترین دلیل این افزایش بها به شمار می‌رود. «چاس فریمن»، دستیار سابق وزیر دفاع آمریکا در امور امنیت بین‌المللی معتقد است: «عربستان نمی‌تواند به تنهایی اوپک را هدایت کند یا قیمت‌های جهانی را پایین بیاورد. در عین حال تلاش‌های هم در این باره نخواهد کرد. با این شرایط می‌توان چنین نتیجه گرفت که کاخ سفید در برنامه‌ریزی این سفر منافع خود را به ارزش‌های سیاست خارجی آمریکا ترجیح داده است.»

دور نبرد

امریکای شمالی

نشال پست (کانادا)

بعد از انتقاد تند ولوادمیر زلنسکی به کانادا به خاطر بازگرداندن توربین‌های تعمیر شده نورد استریم یک به آلمان، یک سازمان غیر دولتی اوکراینی خبر داد، دادخواستی قضایی تنظیم کرده تا از کانادا بابت این اقدام که نادیده گرفتن تحریم‌های روسیه است، شکایت کند. توربین مورد نظر در واقع کمپرسور سطح لوله‌ای است که گاز را به اروپا می‌رساند.

گاردین (بریتانیا)

هشت نامزد محافظه‌کار از دپروز دور اول رقابت برای جانشینی «بوریس جانسون» در کرسی نخست‌وزیری را در حالی آغاز کرده‌اند که «ریشی سوناگ»، با کسب بیش از ۴۰ درصد آرای موافق هم حزبی‌هایش، بخت اول به شمار می‌آید، «جوآید» از دور رقابت کنار رفت و «دوریس» و «ریز ماگ» در حمایت از «تراس» عقب‌نشینی کردند.

حریت دیلی نیوز (ترکیه)

شورای امنیت راهکار سازمان ملل برای افزایش کمک‌های بشردوستانه به ۴۰۱ میلیون آواره سوری در شمال غرب ایران کشور را تصویب کرد و روسیه برای ۶ ماه مسئول انجام این کار شد. این در حالی است که پیش‌تر درخواست تمدید یک‌ساله این کمک‌ها با وتوی روسیه به بن‌بست رسیده بود. این کمک‌ها قرار است از «بایاب الحوا» منتقل شود.

اعتراف تاریخی جان بولتون به نقش آمریکا در راه‌اندازی کودتا در سایر کشورها:

موتور امریکایی برای ماشین کودتا

بنفشه غلامی/ «جان بولتون»، استراتژیست کاخ سفید در دولت دونالد ترامپ و مشاور امنیت ملی وی، در آخرین ساعات روز سه‌شنبه اندکی بعد از به پایان رسیدن جدیدترین جلسه کمیته تحقیق کنگره آمریکا درباره شورش ۶ ژانویه، در مصاحبه‌ای با شبکه خبری «سی‌ان‌ان» اعتراف کرد، دولت ترامپ در تلاش برای کودتا در شاماریز از کشورها بوده و نقش زیادی در چنین تکاپویی داشته است.

به گزارش خبرگزاری «رویترز»، ساعتی بعد از نشست کمیته تحقیق ۶ ژانویه در کنگره آمریکا که در خلال آن قانونگذاران رئیس‌جمهور سابق این کشور را متهم کردند، در آخرین تاش‌هایش برای ماندن در قدرت، هواداران خود را تحریک کرده بود تا به ساختمان کنگره آمریکا حمله کنند. جان بولتون در یکی از برنامه‌های شبکه خبری «سی‌ان‌ان» حاضر شد و در حمایت از ترامپ، گفت: «او در حد و اندازه‌ای نیست که بتواند یک کودتای برنامه‌ریزی شده راه بیندازد.» مشاور امنیت ملی سابق آمریکا سپس جمله‌ای را بیان کرد که عمق مداخله‌جویی دولت ترامپ در سایر کشورها را به نمایش می‌گذاشت. بولتون گفت: «به عنوان کسی که به

طراحی کودتاها کمک کرده و نه کسی که فقط اطلاعاتی درباره چگونگی به راه انداختن کودتا در کشورهای دیگر دارد، به شما می‌گویم که چنین چیزهایی کار زیادی از تفکر، برنامه‌ریزی و استراتژی گرفته تا حمایت از جریان‌ها را می‌طلبد و ترامپ کسی نبود که بتواند چنین کاری انجام دهد.» بلافاصله بعد از بیان این جمله «جیک تاپر»، مجری این برنامه با گرفتن مچ استراتژیست سابق کاخ سفید، از او پرسید منظورش چه تلاش‌هایی است؟ بولتون هم که همواره به عنوان یک جمهوری‌خواه تندرو شناخته شده و او را عاشق به راه انداختن جنگ و براندازی رژیم‌ها در کشورهایی که دشمن آنها است، توصیف می‌کنند، با آرامش تمام به اعتراف‌های خود ادامه داد و گفت: «نمی‌خواهم وارد جزئیات شوم. تلاش‌هایی بود که موفقیت‌آمیز نبودند.» او سپس بدون اینکه به نام کشور ونزوئلا یا «نیکولاس مادورو» اشاره کند، گفت: «نه اینکه بگویم خیلی روی آن کار کردم، اما دیدم اپوزیسیونی وجود دارد که می‌خواهد رئیس‌جمهور کشور خود را که غیرقانونی انتخاب شده بود، سرنگون کند. بنابراین وارد عمل شدم اما در نهایت این اپوزیسیون شکست خورد.»

اشاره بولتون به وقایع سال ۲۰۱۹ بود که در کسوت مشاور امنیت ملی آمریکا آشکارا به درخواست‌های «خوان گوایدو»، رهبر اپوزیسیون ونزوئلا که مدعی بود انتخاب دایاره «مادورو» غیرقانونی است، پاسخ مثبت داد اما «مادورو» تائوست مقابل هجمه‌های خارجی بایستد و به آنان اجازه مداخله‌جویی در کشور خود را ندهد.

پس از این اعترافات بولتون، مجری که خواهان دریافت اطلاعات بیشتری بود، به وی گفت: «احساس می‌کنم چیزهایی دیگری هم به جز ونزوئلا هست که به من نمی‌گویید.» و بولتون بدون اینکه به نام کشور دیگری اشاره کند، گفت: «بله، یقیناً چیزهای دیگری هم هست.» بنا بر گزارش «رویترز»، جان بولتون درحالی این اعتراف‌ها را بیان کرده تا کنون هیچ کدام از مقامات دولتی آمریکا حاضر نشده‌اند به مداخله‌جویی‌های آمریکا در سایر کشورها و ایجاد ناآرامی در آنها اذعان کنند اما سال‌ها است، کارشناسان و ناظران مسائل آمریکا به این دست اقدامات آمریکا انتقاد و تأکید کرده‌اند، آمریکا در وقایع تأثیرگذار شماری از کشورها نقش مستقیم داشته است که از جمله آنها می‌توان به نقش واکنگتن در سرنگونی «محمد مصدق»،

نخست‌وزیر ملی‌گرای ایران در سال ۱۹۵۳، جنگ ویتنام و ۲۰ سال اخیر به راه انداختن جنگ در افغانستان و عراق اشاره کرد.

■ واکنش‌ها به اعتراف بولتون
اعترافات خونسردانه «بولتون» با واکنش‌های بسیاری چه بین سیاستمداران داخل این کشور و چه خارج از آن و همچنین روزنامه‌نگاران مواجه شد. «رند پال»، سناتور جمهوری‌خواه در توییتی نوشت: «یکی از افتخارآمیزترین لحظات عمرم زمانی بود که اجازه ندادم بولتون وزیر خارجه آمریکا شود.» «دیمیتری پولیانسکی»، معاون نماینده روسیه در سازمان ملل نیز در پیامی توییتی نوشت: «عجب راز آشکاری! این را همه می‌دانند که آمریکا برای براندازی رئیس‌جمهور ونزوئلا در تکاپو بود. حالا همه منتظریم تا اعترافی هم درباره نقش حیاتی آمریکا در کودتای ۲۰۱۴ موسوم به «قیام میدان» در اوکراین بشنویم که آن هم راز آشکار دیگری است.» روزنامه‌نگاران آمریکایی هم به سخنان «بولتون» واکنش نشان دادند. اغلب آنها سخنان مشاور امنیت ملی سابق آمریکا را اعتراف او به اقدامی معادل جنایت جنگی توصیف کردند. در همین ارتباط «دیکنز اولو»، خبرنگار «بی‌بی‌سی» در کنیا در توییتی نوشت: «بولتون که در عالی‌ترین سمت‌های دولتی آمریکا همچون سفیر این کشور در سازمان ملل خدمت کرده است، بسادگی تمام به خود می‌بالد که در برنامه‌ریزی برای کودتا در کشوری دیگر نقش داشته!» «ناتاشا برتراند»، تحلیلگر «سی‌ان‌ان» نیز در توییت خود نوشت: «کودتاچی بودن، افتخار نیست.»

«ایران» از نقش رژیم صهیونیستی در ایجاد جنگ آب در منطقه غرب آسیا گزارش می‌دهد

سارق بزرگ آب در خاورمیانه

گروه سیاست/ ماهیت سیاسی منابع آب در خاورمیانه و پیش‌بینی اینکه آب جای نفت را به عنوان یک منبع منازعه بگیرد، عنصری تعیین‌کننده در تأمین ثبات و آرامش منطقه به شمار می‌رود. مصرف زیاد آب با توجه به الگوی رشد جمعیتی خاورمیانه و سیاست‌های پرتنش آبی دولت‌ها برای سیطره بر آب‌های مرزی و زیرزمینی بخصوص در مدیترانه شرقی، مدیریت آب را در منطقه بحران‌زا کرده است. رژیم صهیونیستی با ترکیبی از سیاست تهدید و ترغیب به صلح با اعراب به سرعت آب از رودخانه‌های مرزی و سفره‌های زیرزمینی دست زده است و هرگونه قرارداد آبی را منوط به تأمین آب مناطق اشغالی دانسته است و کنترل بر منابع آبی رود اردن، برموک، حصانی، بانپاس و تمام سفره‌های آبی، کلیدی را به‌عنوان حداقل نیاز امنیتی خود تلقی می‌کند. خاورمیانه به دلیل موقعیت جغرافیایی خاص خود همیشه با چالش آب مواجه بوده است، همین موضوع سبب شده تا آب در خاورمیانه امری سیاسی هم حساب آید. رودخانه‌ها در خاورمیانه نقش مهمی در صنعت کشاورزی و شکل‌گیری تمدن چند هزار ساله داشته‌اند.

با سوسه‌آفاده از آب رودخانه‌ها و سفره‌های زیرزمینی مهم این منطقه، منجر به درگیری اعراب با آن رژیم شده است و رودخانه‌های اردن و لیبانی بین کشورهای سوریه، اردن، مناطق اشغالی، فلسطین و لبنان به همراه سفره‌های زیرزمینی آن مناطق نقاط حساس درگیری و جنگ برآورد شده‌اند.

رژیم صهیونیستی در اندیشه تسلط بر منابع آبی همسایگان عرب خود است و از این رو تأمین نیازهای آبی خود را در اولویت سیاست‌های تجاوزکارانه‌اش قرار داده است و کنترل بر منابع رود اردن و تمام سفره‌های آبی کلیدی را به‌عنوان حداقل نیاز امنیتی خود تلقی می‌کند. از نظر جغرافیایی، مناطق اشغالی جزو مناطق خشک و کم آب خاورمیانه محسوب می‌شوند. در مناطق اشغالی هیچ رود دائمی وجود ندارد و تنها رود اردن آن هم در سرزمین‌های اشغالی در مرز مشترک سوریه، اردن و مناطق اشغالی جریان دارد. آتش‌بس سوریه با رژیم صهیونیستی، یمن اردن با اسرائیل، توافقنامه سلوا و دیگر توافقنامه‌های صورت گرفته و در حال اجرا، راه سرعت آب برای رژیم صهیونیستی هموار کرده است.

■ مفهوم امنیت آب

واژه «هیدرولوپلیتیک» گواه بر مناسبات جوامع استانی، چشمه‌ها و فئات منابع آب شیرین است و عمدتاً برای نواحی که کمبود آب شیرین دارند به‌عنوان یک مسأله مورد توجه قرار می‌گیرد. در این میان، دانش واژه «امنیت آب» گواه بر کنش متقابل آب در دسترس برای شمار جمعیتی است که با تهدید و آسیب‌های جدی روبرو هستند. در حقیقت، یک تعریف گسترده از امنیت آب، دو مفهوم «خطر آب» و «در دسترس بودن» را تداعی می‌کند. در دسترس بودن مقدار و کیفیت قابل قبول آب برای سلامتی، معیشت، اکوسیستم و تولید، همراه با سطح قابل قبولی از خطرات ناشی از آب برای مردم، محیط‌ها و اقتصادها است.

در درک امنیت آب، سه عنصر کلیدی لحاظ می‌شود که عبارتند از: (۱) در دسترس بودن (تأمین آب با کیفیت و سالم) بین کسانی که در بالا و پایین دست یک حوزه آبی زندگی می‌کنند؛ (۲) محافظت کافی در برابر حوادث و بیماری‌های ناشی از آب و دسترسی به کمیته و کیفیت کافی از آب، با هزینه مقرون به صرفه، برای رفع نیازهای اساسی غذا، انرژی و سایر ملزومات لازم برای ایجاد یک زندگی سالم و مولد، بدون به

shutterstock

رژیم صهیونیستی در اندیشه تسلط بر منابع آبی همسایگان عرب خود است و این رو تأمین نیازهای آبی خود را در اولویت سیاست‌های تجاوز کارانه خود قرار داده است و کنترل بر منابع رود اردن و کلیه سفره‌های آبی کلیدی را به‌عنوان حداقل نیاز امنیتی خود تلقی می‌کند. از نظر جغرافیایی، مناطق اشغالی جزو مناطق خشک و کم آب خاور میانه محسوب می‌شوند

مرزهای بین‌المللی و تأمین نیازهای امنیتی‌اش، امضای توافقنامه صلح را به سوریه پیشنهاد می‌دهد. این توافقنامه شامل موارد ذیل است: کلیه ارتفاعات سوریه که هم اکنون در کنترل ارتش دفاعی صهیونیستی قرار دارد، از هرگونه سلاح تخلیه شود.

■ سخن‌پالایی
آب در منازعه رژیم صهیونیستی-فلسطین در ابتدا و سپس در منازعه این رژیم با اعراب نقش مهمی بازی کرده است. به طوری که رهبران صهیونیستی در سال ۱۹۱۹، یعنی دو سال بعد از صدور بیانیه بالفور خواستار تغییر در مرزهای ترسیم شده در تاریخ ۱۹ نوامبر ۱۹۴۷ و تنها ۳ روز قبل از تصویب قطعنامه ۲۴۲، هیأت حاکمه صهیونیستی مصوبه ۵۳۶ را گذراند که در آن، به وضوح مواد قطعنامه اخیر مطرح شده بود. در مصوبه رژیم اشغالگر نسبت به نحوه عقب‌نشینی از سرزمین‌های اشغالی خود کشور مصر و سوریه تصمیم‌گیری شد. مطابق این مصوبه، رژیم اشغالگر بر مبنای شناسایی

خطر انداختن پایداری اکوسیستم‌های حیاتی است؛ (۳) اتکای دسترسی قابل اطمینان کمیت و کیفیت آب همراه با سطح قابل قبولی از خطرات مرتبط به آب.

اعلامیه صادر شده در دومین مجمع جهانی آب در لاهه در سال ۲۰۰۰، تأمین امنیت آب را این گونه تعریف کرده است: حصول اطمینان از اینکه اکوسیستم‌های آب شیرین، ساحلی و مرتبط با آن محافظت و بهبود یافته باشند که هر فرد با جامعه با هزینه‌ای مناسب برای دستیابی به یک زندگی سالم و امن گوشا و در برابر خطرات ناشی از آب محافظت شوند. اما باید توجه داشت که اصطلاح «امنیت آب» تأییدیه همه‌گسائی که در زمینه مسائل آب کار می‌کنند، نیست و نمی‌توان بر تمام سیاست‌های تجاوزکارانه‌ای که در حوزه آب اتخاذ می‌شود، با این اصطلاح سربوش گذاشت یا آنها را توجیه کرد.

از ۳۷ درصد جمعیت جهانی (۱۹۵۰، ۳۲ درصد در خاورمیانه) رخ داده است. ۳۰ مورد از آنها میان رژیم صهیونیستی و همسایگان عرب آن رخ داد که تقریباً همه بر فراز رودخانه اردن و شاخه‌های آن بودند که آب میلیون‌ها نفر را برای آشامیدن، حمام کردن و کشاورزی فراهم می‌کند. جنگ ۱۹۶۷ اعراب با رژیم صهیونیستی، حمله ارتش صهیونیستی به مواضع سوریه در شمال دریاچه طبریا، جنگ ۱۹۵۸ بحران سوئر، جنگ شش‌روزه اعراب و رژیم صهیونیستی ۱۹۶۷ و جنگ اکتبر ۱۹۷۳ اعراب با این رژیم، منجر به تسلط آن بر مناطق جولان، بخش دره اردن و ساحل رودخانه اردن، کرانه باختری و صحرای سینا شد. به غیر از جنگ ۱۹۷۳ که تا حدودی به مواضع صهیونیستی آسیب وارد شد، در بقیه موارد این رژیم مناطق وسیعی از مناطق آبی و حیاتی کشورهای همسایه را اشغال کرده و مستعثن را به سه برابر اندازه اولیه تبدیل ساخت. سازمان ملل طی دو قطعنامه ۲۴۲ (جنگ ۱۹۶۷) و ۲۴۸ (جنگ ۱۹۷۳) این رژیم غاصب را ملزم به تعیین عقب‌نشینی از مناطق اشغالی کرد به تعبیر صهیونیستی واگذار نشد و قطعنامه‌های شورای امنیت نیز کرانه باختری رود اردن و بلندی‌های جولان را جزو مناطق اشغال شده توسط این رژیم می‌داند. لازم به ذکر است این رژیم مدعی است که مناطق اشغالی فلسطینی، پیش از اشغال در حاکمیت رسمی هیچ کشور مورد تأیید سازمان ملل نبوده است. اما شورای امنیت سازمان